

ŠKOLA HROU S CASSIOPEIΟΥ

nabídka výukových
programů

2018/2019 PRO ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Cassiopeia

Centrum environmentální a globální výchovy

22let

spolupráce se školami

ŠKOLA HROU V UČEBNĚ

Environmentální výchova 4
Tradice a tvoření 10
Multikulturní výchova 11

ŠKOLA HROU V PŘÍRODĚ

Jednodenní environmentální programy ...13
Více denní environmentální programy ...18

ROČNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ PROJEKTY

VZDĚLÁVACÍ AKCE PRO PEDAGOGY

O NÁS...

Centrum environmentální a globální výchovy Cassiopeia tvoří tým lektorů, kteří pracují s environmentálními a jinými tématy v duchu úsloví „škola hrou“. Více než 20 let realizujeme výukové programy pro školní kolektivy, dlouhodobé školní projekty, vzdělávací akce pro pedagogy, volnočasové akce pro děti i pro dospělé.

Otevíráme dětem a mladým lidem svět přírody, rozvíjíme jejich vnímavost a informovanost ve vztahu k přírodě a k životnímu prostředí. Pomáháme jim najít cesty k porozumění odlišnostem a k přátelskému soužití v kolektivu. Vedeme děti a mladé lidi k osvojování environmentálně i sociálně příznivých návyků a způsobů jednání.

CEGV Cassiopeia je zřizována Forestem – jedním ze základních článků Hnutí Brontosaurus.

VÝUKOVÉ PROGRAMY

Výukový program je promyšlený celek na sebe navazujících učebních aktivit na dané téma. Je založen na metodách aktivního učení žáků, často využívá spolupráci v malých skupinách (lektor zpravidla uvádí činnosti, pomáhá žákům s řešením úkolů, organizuje sdílení výsledků, diskusi, doplňuje informace). Výukový program obohacuje a doplňuje školní vzdělávání jak obsahově, tak metodicky. Výukové programy probíhají v našem centru v Č. Budějovicích (viz mapka), na venkovních lokalitách nebo přímo ve školách. Informace najdete u anotací jednotlivých programů.

JAK OBJEDNÁVAT?

Přes internet: www.cegv-cassiopeia.cz (kde naleznete potřebné instrukce)

Po objednání vás bude kontaktovat lektor/-ka výukového programu, domluví s vámi konkrétní termín a organizační záležitosti. Prosíme, omluvte dlouhou dobu vyřizování objednávek na začátku školního roku.

PODMÍNKY A DOPORUČENÍ

Zrušení dohodnutého termínu školou: nejpozději týden předem (u terénních programů s ohledem na počasí i v den plánovaného konání). V případě rušení termínů méně než týden předem nebo nedostavení se bez zrušení termínu neúčtujeme storno poplatky, způsobené komplikace však zohledňujeme při příštím objednávání. Možným řešením za akutních situací je účast jiné třídy z vaší školy na programu.

Zrušení dohodnutého termínu Cassiopeiou: je možné v případě náhlé indispozice lektora, nebo v případě jiné potřeby po dohodě s objednavajícím. Za zrušený termín navrhujeme náhradní termíny.

Cena programu

zahrnuje náklady na práci lektora (vlastní výuka, přípravné činnosti, organizační činnosti a komunikace, odborné a metodické aktualizace, cestovní náklady) a provozní náklady organizace nezbytné k zajišťování výuky.

Ceny uvedené v této nabídce jsou konečné v případě, že je program realizován na území města České Budějovice, v místě dostupném MHD Č. Budějovice, nebo na přírodní lokalitě. Je-li program realizován ve škole mimo dosah MHD České Budějovice, jsou ceny uvedené v této nabídce pouze orientační. Reálná cena může být stejná nebo vyšší na základě individuálního vyhodnocení časové a finanční náročnosti dopravy a charakteru objednávky. V rámci organizačních dohod vám rádi pomůžeme najít optimální řešení.

Účast pedagoga: Doprovázející pedagog zodpovídá po celou dobu konání programu za bezpečnost a chování žáků.

Vybavení žáků: Do našich učeben není dovolen vstup v botách (doporučujeme vzít s sebou přezůvky, několik párů můžeme zapůjčit). Případné další požadavky na vybavení vám sdělí lektor/-ka během organizačních dohod.

Před objednáním zvažte, že výukový program:

- může přinést trvalejší efekt při vhodném provázání s ostatní výukou (lektori vám rádi poskytnou doplňující náměty, odkazy na didaktické materiály apod.)
- je vzhledem k použitým metodám organizován relativně volněji, nečekejte absolutní klid ve třídě
- vyžaduje čas, uvedený v anotaci (krácení je zpravidla na úkor kvality)
- u skupin s problematickým chováním doporučujeme konzultovat výběr programu s lektorem, docílíte tím většího prožitku a dopadu pro danou skupinu

VYSVĚTLIVKY U ANOTACÍ VÝUKOVÝCH PROGRAMŮ

VP stojí 60 Kč na žáka, avšak
minimální cena za jeden program
je 900 Kč

program trvá 2 vyučovací hodiny,
mimo školu 90 - 120 minut.

8.-9. tř.

60 Kč

min. 900 Kč

2 hod.

určený 8.-9. třídám ZŠ

ŠKOLA HROU V UČEBNĚ

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

MOTÝLÍ KOUZLA

1.-2. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

Jak žije motýl? Co se musí stát, než se vylíhne nový? Žáci si prožijí vývoj motýla od vajíčka po dospělého jedince a okusí, jaké to je být housenkou i motylem. Dozví se základní rozdíly mezi denním a nočním motylem a naučí se jejich názvy. V rámci programu použité výtvarné aktivity rozvíjejí poznávání a vnímání barev.

ŽIVOT V MRAVENIŠTI

1.-2. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

celoročně

Pronikneme spolu do tajemného mraveniště a prozkoumáme uspořádání jeho chodeb a komůrek. Žáci se promění v mravenečky a vydají se shánět potravu, budou však muset čelit různým nástrahám. Dozví se mnoho zajímavého ze života lesních mravenců. Na závěr programu si vyrobí a namalují mraveniště s mravenci. Program podněcuje žáky ke spolupráci a komunikaci.

ŽABKA ROZÁRKA

1.-2. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

Žabka Rozárka provede žáky světem obojživelníků. Vše o jejich vývoji se žáci naučí hrou a veselou formou, porozumí jejich životu a řeči. Poznají žabí jídelníček a seznámí se s nejběžnějšími zástupci našich žab. Během programu si každá skupinka dětí vytvoří žabí portfolio.

říjen-duben

SÝKORKA MODŘINKA

1.-2. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

Žáci se hrou formou seznámí s neznámějšími ptáky naší přírody. Zjistí, jak se rodí nový ptáček, kdo se o něj stará, co mu chutná a proč může létat. Celý program je obohacen o pohybové, smyslové a tvůrčí aktivity. Součástí programu je ukázka ptačích hnízd, vajíček, pírek a ptačí potravu.

celoročně

POZNÁVÁME LESNÍ ZVÍŘÁTKA

1.-2. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

Žáci se společně s liškou vydají do hlubokého lesa, kde se pomocí audionahrávek a jednoduchých hádanek seznámí s některými lesními zvířátky, jejich potravou, stopami a pelíšky. Celý program je obohacen o pohybové a smyslové aktivity. Na závěr programu si žáci s pomocí razítek zvířecích stop vytvoří mapu vlastního příběhu o potravinových vztazích.

říjen-duben

STROMEČEK, STROMEK, STROM

1.-2. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

V tomto programu se žáci podívají na strom od kořene až ke koruně. Naučí se rozlišovat některé stromy i jejich plody, zjistí, kdo bydlí pod kůrou, a dovědí se, jak se chovat v lese. Celý program je obohacen o pohybové a smyslové aktivity. Na závěr si společně vytvoříme knihu stromů.

říjen-duben

KOUZELNÁ JABLOŇ (ROK SADAŘE)

1.-2. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

Žáci se seznámí s ovocnými stromy a jejich proměnami v průběhu roku. Ke každému období – jaro, léto, podzim a zima - si přiřadíme obrázky s typickými projevy v přírodě. Zahrajeme si na malé sadaře a vyzkoušíme si, jaké práce je provázá v průběhu roku v ovocném sadu. Součástí programu je degustace křížal.

říjen-duben

POTRAVNÍ ŘETĚZCE – JÁ TĚ SNÍM

1.-2. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

Žáci pochopí pojem „potravní řetězec“, postupné předávání energie a skutečnost, že i ten nejmenší živočich či rostlina je důležitá pro život těch ostatních. Zvířata rozdělíme na býložravce, masožravce a všežravce. Zahrajeme si na zvířátka, která se skrývají před predátorem. Vyzkoušíme si, jak máme dobrý čich, sluch a zrak. Žáci si nacvičí soustředění při lovu.

celoročně

JAK SE ŽIJE NA SKLÁDCE

1.-3. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

Víte, koho můžete potkat na naší skládce? No přece paní Plastovou, pana Sklíčka, slečnu Papírovou a jejich kamarády. Jak se jim tam žije, se jim ale raději neptejte. Zatímco se ve svém smradlavém domově pomalu rozkládají, sní o životě v novém kabátě. Jestli jim chcete pomoci, vyhodte je příště do správných kontejnerů. Že neumíte třídit odpad? Nevadí. My vás to v tomto programu rádi naučíme. Ve druhé části programu si žáci prakticky vyzkoušejí správné třídění odpadu.

VČELÍ KRÁLOVSTVÍ

1.-5. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

celoročně

Žáci společně s lektorem prozkoumají velký model včely a dozví se mnoho zajímavostí o jejich životě. Zkusí se podívat na svět včelíma očima, opylovat květy či sbírat nektar. Prostřednictvím hry žáci na vlastní kůži pocítí, jak náročné a zároveň významné jsou včelí profese. Na závěr již jako zkušení obyvatelé úlu pomohou vyvinout nové včely. Program rozvíjí pozitivní vztah ke včelám a včelím produktům.

VODNÍ KOLOBĚHY

2.-5. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

To byste nevěřili, kolik toho voda v přírodě naběhá a jak se při tom dokáže proměňovat. Vydejte se s vodními kapkami na dobrodružnou cestu a poznejte všechny jejich podoby. Hravou formou se v programu dozvíte o koloběhu vody v přírodě a o jejím významu pro vše živé. Navíc zjistíme, jak lidé s vodou nakládají, odkud putuje až k nám do umyvadla a zamyslíme se, jak lze vodou šetřit. Také poznáme, že ne všude na světě je dostatek pitné vody. Nakonec budeme rádi, že voda běhá v potrubí za námi a my nemusíme chodit několik kilometrů za ní.

POKUSY - KOUZELNÁ VODA

2.-7. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

Umí se sama proměnit z tekutého stavu na kostku ledu. Umí se jako pára vznášet ve vzduchu. Pružná blanka na jejím povrchu dokáže nadnášet lehké předměty a udrží ji ve sklenici, i když je hladina nad okrajem. Proč teplo uvádí vodu do pohybu – jak to ovlivňuje život pod vodou? Kam až voda doputuje ve sklenici, když k ní přidáme olej a šumivou tabletku? Nechte se za pomoci pokusů okouzlit vlastnostmi vody. Program je variabilní podle věku dětí.

ZEMĚ JAKO NA DLANI

4.-5. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

Vydejte se s námi na cestu kolem světa. S mapou a cestovatelským deníkem navštívíme všechny podnebné pásy, od Arktidy až po rovník. Čeká nás tajemný vzkaz v Amazonském pralese, pozorování velkých savců savany nebo lovení ryb v Grónsku. Společně poznáme rozmanité ekosystémy, jejich faunu i floru. Nenechte si ujít tohle velké dobrodružství.

Na program doporučujeme přijít nejlépe k nám do Cassiopei – můžeme tak využít více zajímavých pomůcek.

SUPERMARKET JINÝMA OČIMA

4.-9. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

Každý z nás byl někdy nakupovat v supermarketu. Tentokrát se na supermarket podíváme jinýma očima. Prozkoumáme reklamní letáky a jejich slogany. Dozvíme se, jak vznikají slevy, proč jsou nákupní košíky tak obrovské nebo z jakého důvodu jsou sladkosti vystaveny u poklad a pečivo až v zadní části obchodu. Podíváme se, jak vznikají reklamy, a na závěr si několik reklam sami vytvoříme.

říjen-duben

EKOLOGICKY ŠETRNÁ DOMÁCNOST

4.-9. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

Macháčkovi vás zvou do své domácnosti s ekologicky šetrným provozem. Projdeme se jednotlivými pokoji a ukážeme si, jak šetří energiemi, jak se snaží co nejméně znečišťovat vodu, v kuchyni si vyzkoušíme třídění odpadu a ekologické nakupování. Uvědomíme si, že co do domu putuje a co z něj naopak odchází pryč, závisí na jeho obyvatelích.

CESTY JÍDLA

3.-9. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

O čem to bude: Co by stálo za to vědět o potravinách, které jím? Jaké jsou příběhy potravin od semínka na poli po hotový výrobek? Jak výroba potravin ovlivňuje stav přírody, životy zvířat i lidi? Co můžeme dělat pro to, abychom jedli zdravě a šetrně k přírodě?

Jak to bude probíhat: metodami aktivního učení, pestře a dynamicky, vsedě i v pohybu. Program je variabilní podle věku dětí.

POČASÍ JE HRA

3.-5. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

O čem to bude: Představíme si počasí jako velkou hru, kterou spolu hrají přírodní živly. Přiblížíme si jeho krásu i dramaticčnost. Půjdeme na to, co ukazují různé druhy mraků na obloze, jak souvisí charakter počasí s prouděním vzduchu z různých světových stran, jak počasí určuje rytmus živé přírody, jak živá příroda spoluvytváří počasí a čím jej může ovlivňovat člověk.

Jak na to půjdeme: pantomimou, pexesem, pokusy, pohybovou dramaturgií, činnostmi s obrázky, hádankami, hrou a přemýšlením.

JAK SE ŽIJE V LESE

3.-6. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

O čem to bude: Co všechno tvoří les, na jakých „adresách“ najdeme jeho různé obyvatele, jak spolu navzájem souvisejí jejich životy, co by v lese nemělo chybět pohledem živočichů, jaké užítky poskytuje les, co ovlivňuje odolnost lesa proti přírodním katastrofám, jaké jsou zásady ekologicky šetrného hospodaření v lese.

Jak na to půjdeme: sérií činností, soustředěných kolem velkého obrázku lesa na plátně, sestavováním „pavučiny“ vztahů, skládáním puzzle, hraním scének a drobných her, řešením kvízů, přemýšlením nad problémovými otázkami.

PUTOVÁNÍ PŘÍRODOU ČESKÉ REPUBLIKY

4.-9. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

O čem to bude: Co všechno můžeme objevit v naší přírodě, jak se mění s nadmořskou výškou, jak horniny ovlivňují vzhled krajiny, které organismy obývají různá stanoviště, jak lidské činnosti ovlivňují rozmanitost přírody, které ekosystémy vyžadují lidskou péči, jak se vyvíjí opuštěné pole nebo rybník, proč se vyhlašují chráněná území.

Jak na to půjdeme: Na šesti stanovištích žáci v malých skupinách řeší úkoly s pomocí obrázků, přírodnin a pracovního listu. Následuje sdílení odpovědí a vyvození poznatků. Poté hrajeme didaktickou hru „Přežít v krajině“.

PUTOVÁNÍ PŘÍRODOU JIŽNÍCH ČECH

4.-9. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

O čem to bude: o rozmanitých krajinách, které tvoří jižní část Čech, od pánví a pahorkatin až po horské oblasti. O živých organismech a ekosystémech, které k těmto krajinám náležejí. O tom, jak lidé utvářejí, chrání i ohrožují zdejší přírodu.

Jak na to půjdeme: První hodinu žáci spolupracují v malých skupinách a „putují“ po připravených stanovištích. Každé stanoviště představuje jiný typ krajiny, je vybaveno kresleným obrazem, kartičkami s fotografiemi ekosystémů, živočichů a rostlin. Úkoly na stanovištích vedou žáky k rozluštění „klíčových slov“, důležitých pro následné činnosti. Na část druhé hodiny je potřebná promítací technika.

ŽÍT A PŘEŽÍT V PŘÍRODĚ

4.-7. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

Výukový program na motivy stejnojmenné knihy německého biologa Josepha Reichholla. Různé činnosti vsedě i v pohybu vedou žáky k odvozování poznatků z ekologie – jak se organismy přizpůsobují svému prostředí, co je důležité k přežití ve vodě, v písku, v horách a jinde, kde a jak přezimují různí živočichové, jak působí konkurence uvnitř druhu i mezi druhy, kdy mohou dva druhy žít ve stejném prostředí a jíst stejnou potravu, jak se různé organismy chrání před nebezpečím, jakou roli v přírodě hrají býložravci, predátoři, paraziti nebo choroby. To vše dává žákům příležitost nahlédnout do geniálního „řádu přírody“.

ZE ŽIVOTA STROMU

3.-7. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

O čem to bude: Jak různé druhy stromů usilují o zajištění potomstva, jak vypadají jejich „miminka“, jak kořeny stromů spolupracují s houbami; jak to, že voda teče tělem rostlin vzhůru; jaké „zázraky“ se odehrávají v listech, jak to vypadá uvnitř kmene stromu, jak vznikají pozoruhodné tvary stromů, kdy strom dodává do ovzduší kyslík a kdy se stává nejlepším „domovem“ pro různé živočichy.

Jak na to půjdeme: pomocí her, činností s obrázky i s textem, zviditelňování neviditelného, krátkých videí a dobře mířených otázek. V malých skupinkách, ve dvojicích, individuálně i všichni společně.

CO VŠECHNO UMÍ ŘEKA?

3.-6. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

O čem to bude: Tekoucí voda je tvůrčí síla. Hlubí údolí, razí si cestu rovně i v zatáčkách, vydává se novými směry. Přenáší, ukládá, tvaruje a přitom zní rytmickým mnohohlasem. Vše, co vytvoří, slouží rostlinám, živočichům i člověku...

Co budeme dělat: napodobovat tekoucí vodu vlastním pohybem, přiřazovat obrázky ke zvukovým nahrávkám, zkoumat tok řeky od pramene k ústí a odkrývat při tom tajemku, vybírat vhodná stanoviště živočichům a rostlinám, pomocí experimentu v pískovišti testovat sílu tekoucí vody, pozorovat vývoj koryta a jeho zahlabování, vznik náplavů, ostrůvků či ramen a přicházet na to, co je důležité pro ochranu proti povodním. **Program probíhá na Cassiopeie s využitím učebny a přírodní zahrady.**

PITNÁ VODA - KOHOUTKOVÁ NEBO BALENÁ?

6.-9. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

Samozejmě je řeč o vodě. Která chutná lépe? Která je zdravější? Dozvíme se důležité informace o jejím složení, z jakého zdroje pochází a jak se vyznat v informacích na etiketách. Navíc budeme ochutnávat. Co myslíte, poznáme podle chuti rozdíl mezi minerální, kojeneckou nebo kohoutkovou, jak nám říkají v reklamách? Cílem programu je informovat spotřebitele, aby své rozhodování kupovat či nekupovat balenou vodu, popř. kterou balenou vodu vybrat, činili vědomě, na základě dostatečné informovanosti, nikoli pouze na základě reklamních doporučení. Během programu změníme třídu na soudní síň a vžijeme se do rolí porotců, obhájců a žalobců, procvičíme schopnost vyjadřovat se a diskutovat.

TŘÍDIT, ČI NETŘÍDIT?

6.-9. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

Toť otázka! Jestli ještě váháte, tak neváhejte přijít na náš program. Seznámíme vás s několika rodinami, které se k tomuto problému postavily po svém. Porovnáme, jaký přístup je šetrnější k životnímu prostředí. Budeme stopovat, kam vedou cesty našich odpadů: od popelnice ke skládce, od kontejnerů k recyklaci. Osvětlíme si fungování skládky, spalovny i sběrných dvorů a také si ukážeme, jak můžeme vzniku odpadu předcházet. Povíme si něco o kompostovatelných plastech a možnostech znovuvyužití odpadů. Po zasvěcení do odpadové problematiky si budete moci sami odpovědět, zda je lepší třídít, či netřídít.

JAK VYSTAČIT S JEDNOU ZEMÍ?

6.-9. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

V první hodině sehraje strategickou hru. Skupiny hráčů podnikají v námořním rybolovu. Cíle a pravidla hry je motivují k co nejvyššímu úlovku. Brzy však zjistí šokující věc – stavy ryb klesají a začínají prodělavat. V reakci na problém hráči postupně nacházejí udržitelnou strategii hospodaření s obnovitelným přírodním zdrojem. Ve druhé hodině reflektujeme průběh hry, uvedeme si příklady z reálného světa. Zobecníme si problém na čerpání všech přírodních zdrojů Země naší civilizací. Přijďme na to, co můžeme dělat pro jeho udržitelnost a objasníme si pojem „ekologická stopa.“

ZMĚNY KLIMATU

8.-9. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

říjen-duben

O čem to bude: Co znamenají pojmy „změny klimatu“ a „globální oteplování“? Jaké hlavní otázky jsou s nimi spojené? Jak na ně odpovídají různé názorové skupiny ve společnosti? Jak rozlišit informace „k věci“ od nepoučeného „tlachání“? Jakými metodami vědci zkoumají klima? Jaké příčiny klimatických změn jsou ve hře a jaké následky lze očekávat? Čím ovlivňuje klima lidská civilizace? Co může udělat jednotlivec pro snížení emisí skleníkových plynů?

Jak to bude probíhat: převážně metodami aktivního učení - budeme pracovat s výroky, obrázky, mediálními sděleními a vyzkoušíme si řízenou diskusi.

NEVIDITELNÁ RUKA TRHU

8.-9. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

Skupiny hráčů zastupují různé státy světa a snaží se vydělat peníze prodejem výrobků, po kterých je na globálním trhu poptávka. Brzy však zjistí, že nemají stejné výchozí pozice (materiál, pomůcky, vstupní „kapitál“). Dojde k vyjednávání, vzájemným obchodům a vytváření ekonomických strategií. Do hry vstupují vnější události - změny výkupních cen, rozvojová pomoc nebo předávání cenných informací. Ve druhé hodině reflektujeme průběh hry a propojujeme jí s realitou. Uvedeme si konkrétní příklady působení „neviditelné ruky trhu“ na životní prostředí a sociální podmínky v chudých státech a přijdeme na to, že jí můžeme usměrňovat spotřebitelskými volbami.

TRADICE A TVOŘENÍ

měsíc před Vánoci

OD ADVENTU DO VÁNOC

1.-5. tř. 65 Kč min. 900 Kč 2-2,5 hod.

Přijďte si k nám užít pravou vánoční atmosféru. Zjistíme, čím narození o Vánocích slavíme a povíme si jeho příběh. Připravíme staročeské vánoční překvapení a vyzkoušíme si různé zvyklosti. Mezi nimi nebudou chybět vánoční věštby, odlévání vosku, nebo převlékání za Barborky, Lucie a Mikuláše. **Program probíhá pouze v našich učebnách.**

měsíc před Vánoci

VÁNOČNÍ TVOŘENÍ

1.-5. tř. 70 Kč min. 1050 Kč 2-2,5 hod.

V programu si krátce přiblížíme tradice v době adventu a Vánoc. Vytvoříme si klidnou vánoční náladu bez spěchu a potřeby „nakupovat“ a budeme se soustředit na výrobu dáreků a ozdob vlastníma rukama. Při výrobě využijeme nabídku přírodních a recyklovaných materiálů a hlavně svou fantazii. Žáci si vyzkouší vánoční tradice, procvičí jemnou motoriku, trpělivost a umění spolupráce. **Program probíhá pouze v našich učebnách. Lektori s Vámi předem dohodnou, zda si mají žáci přinést nějaký materiál z domova.**

měsíc před velikonoci

VELIKONOCE

1.-5. tř. 65 Kč min. 900 Kč 2-2,5 hod.

Velikonoce, to není jen pondělí, kdy kluci chodí s pomlázkou a holky je polévají vodou. Objevíme, že Velikonoce patří ke křesťanským svátkům, povíme si Ježíšův příběh a vyzkoušíme velikonoční zvyky, ke kterým patří i Masopust, Popelčíní středa, Kýchavá a Smrtná neděle nebo Zelený čtvrtek. V rámci programu si upečeme velikonoční Jidáše. **Program probíhá pouze v našich učebnách.**

měsíc před velikonoci

VELIKONOČNÍ TVOŘENÍ

1.-5. tř. 70 Kč min. 1050 Kč 2-2,5 hod.

Přiblížíme si tradice masopustu, doby půstu a Velikonoc. V příjemné velikonoční a jarní atmosféře budeme vlastníma rukama vyrábět dáreků a ozdob. K tvoření využijeme přírodní a recyklovaný materiál a hlavně svou fantazii. Program pomáhá rozvíjet jemnou motoriku, trpělivost a umění spolupráce. **Program probíhá pouze v našich učebnách. Lektori s Vámi předem dohodnou, zda si mají žáci přinést nějaký materiál z domova.**

PAPÍROHRÁTKY

2.-5. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

Kolik práce se skrývá za tak obyčejnou věcí, jako je list papíru? Kdyby jej nebylo, nemohli byste číst ani tyto řádky. Pojďte si s námi vyrobit ruční papír a při tom si poslechněte papírový příběh, který je o jeho historii, výrobě, papírových produktech i o recyklaci. Aby si každý mohl vykouzlit svůj vlastní papírový originál, nezapomeňte si na program přinést staré noviny. **Program probíhá pouze v našich učebnách.**

celoročně

MÝDLOVÁNÍ

1.-2. tř. 60 Kč min. 900 Kč 1 hod.

Na začátku programu si připomeneme, že čistota je půl zdraví a pak už hurá na tvoření. Blíží se Den matek, nebo Vánoce? Vlastnoručně vyrobené mýdlo se nám jistě bude hodit. Většinu času strávíme tvorbou mýdel pomocí **vykrajovátek – nezapomeňte si je na program přinést**. Dále je vhodná pevná podložka na stůl pro každého. **V případě absolvování v centru Cassiopeia 50 Kč (min. 750 Kč).**

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

celoročně

DOMOV

1.-3. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

Každý z nás si pod pojmem domov představí něco jiného. Pro někoho je to spokojená rodina, kde člověk vždy najde to, co potřebuje. Pro někoho znamená domov zázemí a pocit bezpečí, pro jiného zase místo, kam se může kdykoliv vrátit. V rámci programu mají žáci možnost sdílet se svými spolužáky názory na to, jak vnímají svůj domov, čeho si na něm cení nebo kdy jsou doma nejraději. Povídání se střídá s dalšími zajímavými aktivitami, jako je například společná stavba domu, pohybová hra nebo porovnávání našich domovů s domovy lidí v jiných zemích. Na část programu je potřebná promítací technika.

celoročně

CESTA KOLEM SVĚTA

1.-5. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

Život na zemi je rozmanitý. My se společně podíváme na několik zajímavých míst ve světě. Vyzkoušíme si tradiční tanec s bojovnými Maory, seznámíme se s životem Indiánů, v Asii si vyzkoušíme jíst s hůlkami a v Africe nanosíme vodu ze studny. Žáci budou vedeni k tomu, aby přijímali rozmanitost jako přirozený a nezbytný jev. Na část programu je potřebná promítací technika. **Na program doporučujeme přijít nejlépe k nám do Cassiopeii – můžeme tak využít více zajímavých pomůček.**

celoročně

PRÁVA A POVINNOSTI

2.-5. tř. 60 Kč min. 900 Kč 2 hod.

Každý člověk má určitá základní práva bez ohledu na to, jaký je nebo kde se narodil. Na druhou stranu s každým právem, které máme, souvisí i nějaká povinnost. V rámci různých aktivit se s konkrétními právy a povinnostmi seznámíme. Společně se pokusíme přijít na to, jak i sami žáci mohou pomoci, pokud vidí případy porušování práv ve svém okolí. Na závěr žáci ve skupinách sehraji scénky o vybraných případech porušování práv a sami se pokusí navrhnout vhodná řešení těchto situací.

BAREVNÝ SVĚT

2.-5. tř.

60 Kč

min. 900 Kč

2 hod.

celoročně

V tomto programu si žáci uvědomí, že nic kolem nás není černé nebo bílé. Právě naopak, že svět i život je rozmanitý. A co víc? Dokonce to může být pro nás i přínosné. Podíváme se na situace, které jsou žákům blízké, a pokusíme se je společnými silami rozebrat tak, aby si žáci uvědomili, že na každou věc se dá dívat z různých úhlů pohledu. Uvědomíme si nezbytnost takového vnímání pro bezkonfliktní a vzájemně přínosné soužití s ostatními lidmi. Využijeme k tomu mj. pohybovou hru, diskuzi, drobné tvoření a komiks nebo scénku.

ŠKOLA HROU V PŘÍRODĚ

JEDNODENNÍ PROGRAMY

září-říjen, duben-červen

SPOLU

1.-5. tř.

75 Kč

min.1200 Kč

4 hod.

Podpůrný program zacílený na stmelení třídního kolektivu.

Opustíme školní lavice a vyběhneme ven – SPOLU! Čekají nás hry, při kterých spoluprací a komunikací nejdál dojdeme. Tvořivé řešení úkolů a originalita jsou výhodou, dobrá nálada a podpora kamarádů přinese úsměv nás všech. Jdeme do toho – SPOLU! Program doporučujeme jako výlet - po dohodě s lektorkou lze vybrat lokalitu v dosahu MHD České Budějovice, nebo lokalitu dostupnou vlakem. Pokud je nedaleko školy vhodná přírodní místo, program můžeme přizpůsobit i tomuto místu.

květen-červen

U NÁS NA ZAHRÁDCE

1.-3. tř.

70 Kč

min.1050 Kč

2 hod.

Poznávání ukázkové přírodní zahrady v okolí budovy organizace Cassiopeia v Českých Budějovicích - smíšené záhony, ptačí budky, suchá zídka, jezírko, rašeliniště, stromy a keře, kompost. Nebude chybět procházka po smyslovém chodníčku a ochutnávka bylinkového čaje. Během programu se Vám budou věnovat dva lektori, kteří si žáky rozdělí do skupinek tak, aby všichni měli možnost si zvláštnosti zahrady pečlivě prohlédnout, prozkoumat a některé i vyzkoušet na vlastní kůži. **Prosíme, aby si každý přinesl kelímek na zasazení rostlinky.**

květen-červen

BYLINKOVÉ KRÁLOVSTVÍ

1.-2. tř. 60 Kč min.900 Kč 2 hod.

Král Čajík provází žáky po svém království. Během této cesty se potká s několika představiteli z rodu keřů, stromů a květin. Žáci se seznámí s pěti nejznámějšími léčivými rostlinami a zjistí, které jejich části oplývají nejsilnější kouzelnou mocí. Pro lepší zapamatování využijeme všech pět smyslů a naučíme se kouzelná zaříkadla. Program probíhá na školních zahradách či v blízké zeleni základních škol.

září-říjen, květen-červen

VČELKOHRANÍ

1.-2. tř. 60 Kč min.900 Kč 2 hod.

Jednoho dne pana Šlupku píchla v jeho jabloňovém sadu včela a on se rozhodl všechny včely vyhnat. Co se ale nestalo! Na jabloních pana Šlupky nevyrostlo ani jedno jablíčko. Pojdme spolu zjistit, proč se říká „pilný jako včelka“ a co můžeme udělat pro to, aby na všech jabloních rostla jablíčka. Program probíhá na školních zahradách či v blízké zeleni základních škol.

duben-červen

AŽ DOJDE ROPA

3.-5. tř. 60 Kč min.900 Kč 2,5-3 hod.

Simulační hra v terénu o těžbě ropy a cestování zbožím. Máte chuť na jablko? Tušíte, kolik má za sebou potravinových kilometrů? Pochází z dalekého Peru, z Evropy nebo ze sousedovy zahrádky? Při programu se dozvíme, jak to poznat a proč je to vlastně důležité. Proměním se v těžaře ropy i v dopravní prostředky. Společně budeme hledat možnosti, jak zkrátit cestu jídla. Při hrách si venku zaběháme, zapřemýšlíme a odneseme si obrázkovou kartu s naším příběhem. **Program probíhá na naší zahradě, na školní zahradě nebo v blízké zeleni. Uvítáme, když si každé dítě na program donese jablko, jehož původ zná (kde ho koupili/dostali, z jakého místa/země pochází).**

květen-červen

POZORUJ A JEDNEJ

3.-5. tř. 60 Kč min.900 Kč 2,5-3 hod.

Prožijeme příběh dětí, které dostaly možnost ovlivnit životní prostředí v místě, kde žijí. Rodina Principálových nám představí dvanáct principů fungujících v přírodě i u nich doma: například že je lépe nejprve pozorovat a až potom jednat; dělat malé a pomalé kroky; ujistit se, že z práce, kterou děláme, budeme něco mít; používat obnovitelné zdroje a materiály aj. Uvidíme, jak s přírodou spolupracovat a rozumět přírodním zákonitostem. Program chce formou drobných her v terénu nabídnout a představit jednu z možných odpovědí na globální problémy – plánování ve spolupráci s přírodou, permakulturu. **Program probíhá na naší zahradě, na školní zahradě nebo v blízké zeleni.**

květen-červen

PŘÍRODNÍ ARCHITEKTI

3.-5. tř. 60 Kč min.900 Kč 2,5-3 hod.

Staneme se architekty, kteří navrhují vlastní domek šetrný k nim i k přírodě. Rozdělíme se na více skupin (rodin) a pustíme se do stavby podle přírodních principů. Celá třída tak vytvoří spolupracující vesničku. Inspirujeme se ze světa zvířat a rostlin v tom jak zacházet s vodou, teplem a odpadem. Cílem naší venkovní hry, při které se zapojí naše těla i mozky, je vytvořit místo, kde jsme spokojeni my, naši sousedé i vše živé okolo nás. **Program probíhá na zahradě CEGV Cassiopeia, na školní zahradě nebo v blízké zeleni.**

od konce dubna

ŘEKA ČARUJE

3.-5. tř. 65 Kč min. 975 Kč 2,5-3 hod.

Kam se vydáme: na dolní tok řeky Malše, kde spontánní příroda proniká do města a vytváří jedinečné prostředí pro lidi, ostatní živočichy i rostliny. Program začíná i končí u Velkého jezu na Malši v Č. Budějovicích, trvá 2,5 – 3 hodiny. Nedaleko se nachází zastávky autobusů MHD a vlaková stanice České Budějovice – jižní zastávka.

O čem to bude: S čím si „hraje“ řeka a co přitom tvoří, jakou sílu má tekoucí voda, kde podemílá břehy a kde tvoří náplavy, jak vzniká zákрут, ostrov, slepé rameno, kterým živočichům a rostlinám vytváří řeka místo pro život, jak vyvěrá voda z podzemí a čím to, že je rezavá...

Co budeme dělat: pozorovat, objevovat, zkoumat, experimentovat, hrát smyslové i pohybové hry.

od konce dubna

KRÁL STROMOVKY

2.-5. tř. 65 Kč min. 975 Kč 2-3 hod.

Kam se vydáme: do českobudějovické Stromovky (sraz za Kauflandem).

Program trvá 2 – 3 hodiny, dle domluvy.

Co nás čeká: Nedaleko místa srazu je ukryt obraz „Krále Stromovky“. Představí nám všechny druhy stromů, které máme navštívit, a předá nám úkoly, které u nich máme splnit. Z každého úkolu se dozvíme o stromech něco důležitého. Na počest Krále Stromovky si zahrajeme smyslové a pohybové hry se stromovou tematikou.

od konce dubna

**RYBNÍK JAKO DŮM
– VRBENSKÉ RYBNÍKY**

1.-9. tř. 65 Kč min. 975 Kč 2-3 hod.

Kam se vydáme: do přírodní rezervace Vrbenské rybníky na okraji Č. Budějovic (lokalita je dostupná MHD).

Co nás čeká: Rybník, to je víc než voda a ryby. V rybníce a kolem něj žije spousta živých organismů. Stačí jen pozorovat, naslouchat, sáhnout miskou pod hladinu, zblízka zkoumat listy rákosy a kmeny starých dubů na hrázi. Budeme pozorovat vodní ptáky na hladině, lovit vodní hmyz a pozorovat jej v malém „akváriu“ s lupou. Zjistíme, proč je život v jednom rybníce bohatší než v druhém, co se smí a nesmí v přírodní rezervaci. Zahrajeme si hry ze života u rybníka a suchou nohou projdeme tajuplnou bažinou. Program je variabilní podle věku dětí.

září, říjen, květen, červen

**RYBNÍK JAKO DŮM
– ŘEŽABINEC**

3.-7. tř. 75 Kč min. 1200 Kč 2,5-4 hod.

Kam se vydáme: Do národní přírodní rezervace Řežabinec a Řežabinecké tůně (lokalita dostupná vlakem do stanice Ražice).

Na jak dlouho: dle odjezdu a příjezdu vlaků, 2,5 - 4 hodiny. Program lze vhodně doplnit návštěvou muzea přírody a železnice v Ražicích (<http://www.razice.cz/spejchar/muzeum/o-muzeu>).

O čem to bude: Jak se šíří rákosí kolem břehů rybníka, kteří živočichové v něm žijí a jak je využívají, které živočichy můžeme objevit na hladině, které pod hladinou, co ovlivňuje jejich početnost a rozmanitost, jaký příběh ukrývají Řežabinecké tůně plné vzácných obojživelníků, kterým ptákům slouží budky na stromech, co se smí a nesmí v rezervaci a proč to tak je.

Co budeme dělat: pozorovat, zkoumat, experimentovat, odhalovat souvislosti, hrát hry.

DÍVČÍ KÁMEN – CESTOVÁNÍ ČASEM

září, říjen, duben-červen
3.-8. tř. 75 Kč min. 1200 Kč

Kam se vydáme: na území dávného keltského města, na zříceninu středověkého hradu a do unikátní přírody v CHKO Blanský les.

Na jak dlouho: dle dopravního spojení, zpravidla 4 hodiny.

Co se bude dít: Na cca 5 kilometrovém kruhu s členitým terénem navštívíme památný strom, bývalé keltské oppidum, zříceninu středověkého hradu a soutok Vltavy s Křemžským potokem. Během pozorovatelských, výzkumných a hravých aktivit propojíme poznávání přírody s životem v době Keltů i v době Rožmberků, na břehu řeky objevíme střípky staré Šumavy.

Jak se tam dopravit: vlakem (do stanice Třísov), případně zájezdovým autobusem. Do ceny není zahrnuta doprava ani vstupné na hrad (pro naše účely vyjednávané slevu).

TERČINO ÚDOLÍ

květen, červen
2.-8. tř. 75 Kč min. 1200 Kč

Kam se vydáme: do národní přírodní rezervace Tereziino údolí u Nových Hradů, kde se příroda poutavě prolíná s historií.

Na jak dlouho: dle dopravního spojení, program trvá nejméně 3 hodiny.

Co se bude dít: Na 4-6 km okruhu v nenáročném terénu prozkoumáme přírodní a historické zajímavosti území – stromy neobvyklých vlastností, život v podhorské říčce, zarůstající zříceninu šlechtického domu, uměle vytvořený vodopád, kamenné mísy opředené temnou pověstí aj. Přírodní objevy propojíme s historickým vývojem území. Pozorovatelské, výzkumné a hravé aktivity doplníme o malá dobrodružství – vstup do hluboké dutiny stromu, za teplého počasí též chůzi naboso po dlouhém hmatovém chodníčku a přechod úzké říčky k desetimetrovému vodopádu.

Jak se tam dopravit: linkovým nebo zájezdovým autobusem (cena dopravy není zahrnuta v ceně programu).

CESTA DO ZEMĚ BLUDIČEK

říjen, květen, červen
4.-9. tř. 75 Kč min. 1200 Kč

Kam se vydáme: na rašeliniště Červené Blato v CHKO Třeboňsko.

Na jak dlouho: dle dopravního spojení, program trvá 2-3 hodiny.

O čem to bude: za jakých podmínek a z čeho se tvoří rašelina, jak rašeliniště vzniklo a jak se vyvíjí, jak rašelinná půda ovlivňuje druhové složení rostlinného a živočišného společenstva, pro které rostliny a živočichy je rašeliniště nenahraditelným životním prostředím, čím se liší přírodní les v rezervaci od hospodářských lesů v okolí, jaké úžitky poskytuje přírodní rašeliniště lidské společnosti i okolní krajině, jak dřívější ruční těžba ovlivnila dnešní stav rašeliniště. Na okružní cestě rezervací způsobíme malé „zemětřesení“, objevíme přírodní repelent, vzácný druh borovice, rostlinu s květy jako vata i tajemná místa z pohádek o bludičkách.

Co budeme dělat: objevovat, pozorovat, zkoumat, testovat, bystřit smysly, porovnávat, přemýšlet, soutěžit, hrát.

Jak se tam dopravit: zájezdovým autobusem, případně vlakem do stanice Petřikov (celková délka pěší trasy je v tomto případě 11,5 km). Cena dopravy není zahrnuta v ceně programu.

JAK SI VODA HRAJE S KAMENY – ČERTOVA STĚNA

září, květen, červen
4.-9. tř. 75 Kč min. 1200 Kč

Kam se vydáme: do hlubokého údolí Vltavy pod Čertovou stěnou, kde je příroda opravdu živelná...

O čem to bude: Co je to kamenné moře a jak vzniká? Proč je koryto řeky plné balvanů? Jak si voda s nimi „hraje“ a co při tom tvoří? Jak dlouhý čas uplynul od doby, kdy řeka začala hloubit údolí? Pomocí několika navazujících úkolů vtáhneme žáky do pozorování přírodních dějů – „her“, které hraje voda s kameny. Vylustíme tajenku, sestavíme „recept“, dáme jména „sochám přírody“, prozkoumáme lišejníkové mikrosvěty na povrchu kamenů a zaposloucháme se do mnohohlasu divoké řeky.

Jak se tam dopravit: vlakem, případně zájezdovým autobusem (cena dopravy není zahrnuta v ceně programu).

PÍSEČNOU PLÁŽÍ DO LEDOVÝCH DOB

květen, červen
3.-8. tř. 75 Kč min. 1200 Kč

Kam se vydáme: na Veselské pískovny a písečný přesyp u Vlkova v CHKO Třeboňsko. Program trvá 3-4 hodiny, podle domluvy a dopravního spojení.

O čem to bude: Co je to vlastně písek, z jakých zrněk se skládá, jak a kdy se nahromadil ve zdejší krajině, jak vypadá pravá písečná duna, jak se vyvíjí příroda na místech po těžbě písku, které organismy osídlují holé písčiny, písčité stěny, písčité cesty a tůně na dnech těžebních jam, proč jsou pro ně pískovny důležité a jak je lidé mohou chránit, i když o tom neví.

Co budeme dělat: pozorovat, objevovat, zkoumat, experimentovat, napodobovat přírodní děje, hrát hry a zamýšlet se nad „dobře mířenými“ otázkami.

Jak se tam dopravit: Lokálita je dostupná vlakem (do stanice Vlkov nad Lužnicí) nebo zájezdovým autobusem (cena dopravy není zahrnuta v ceně programu).

PO STOPÁCH ČERNÉHO RYTÍŘE

říjen, duben-červen
3.-6. tř. 75 Kč min. 1200 Kč

Kam se vydáme: z osady Purkarec (mezi Hlubokou a Týnem nad Vltavou) na lesní zříceninu Karlova Hrádku. Program trvá 3-4 hodiny, dle domluvy.

Co nás čeká: Černý rytíř je legendární postava, zahalená tajemstvím. Jisté je, že obsadil prázdný a napůl zbořený Karlův hrádek. Vydejme se společně po jeho stopách. Budeme přítom bystřit všechny smysly a na hrádku sehraje průzkumnou hru. Ta nás dovede až k portrétu Černého rytíře. Nakonec vyjde najevo, že všechny informace o Černém rytíři byly pravdivé, ale kdo by mohl čekat, že to bude...

Jak se tam dopravit: zájezdovým autobusem (cena dopravy není zahrnuta v ceně programu).

VODA NAD ZLATO

konec dubna až začátek května
3.-7. tř. 75 Kč min. 1200 Kč

Kam se vydáme: na území přírodní památky Tůně u Hajské, poblíž Strakonice, kde vodní život vzkvétá v jámách po dávných zlatokopech. Program trvá cca 3 hodiny, dle domluvy.

O čem to bude: Čím se liší tůně od jiných stojatých vod, pro které rostliny a živočichy jsou důležité, jak souvisí velikost, hloubka či zastínění s životem v tůních, co je nutné dělat pro jejich dlouhodobé zachování, jaké „příběhy“ stály u vzniku zdejších tůní.

Co budeme dělat: pozorovat, zkoumat, lovit vodní bezobratlé, luštit tajenku, hrát hry na motivy života v tůních.

Jak se tam dopravit: z vlakového nádraží ve Strakonici (cesta na lokalitu 30-45 minut).

ZA MĚSTEM V DIVOČINĚ

3.-7. tř.

75 Kč

min. 1200 Kč

Kam se vydáme: podél pravého břehu Otavy na strakonickém Podskalí, kde v úzkém prostoru „vládne“ spontánní příroda. Sraz s lektorem na nádvoří strakonického hradu. Program trvá cca 3 hodiny, dle domluvy.

O čem to bude: Jak se vyvíjí příroda na neobhospodařovaném pozemku, které rostliny se zde prosazují, a kteří živočichové jim v tom pomáhají, co je ryze „přírodní“ a co je utvářené lidskou činností, jaké vlastnosti má přirozený les, co všechno roste na skále, kdo je tady „náplava“ ze Šumavy.

Co budeme dělat: napodobovat přírodní děje, pracovat s obrázkovými a textovými pomůckami, luštit tajenky, rámovat přírodní obrazy, poslouchat zvuky okolí, hrát opakovací hru.

VÍCEDENNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ PROGRAMY

nabízíme ve spolupráci s poskytovateli ubytování a stravy v blízkosti zajímavých přírodních lokalit. Program probíhá v terénu (pouze za nesnesitelného počasí lze zajistit náhradní program v interiéru), je zaměřen na poznávání a prožitky přírody. Základní varianty jsou třídení (1. den odpolední program, 2. den celodenní program, 3. den dopolední program), lze však dohodnout kratší i delší program. Uvedené ceny programů jsou orientační vzhledem k možným změnám u poskytovatelů služeb.

květen, červen

NOVOHRADSKO

3.-9. tř.

orientační cena 1300 Kč
(ubytování, strava, lektorné)

Program

- 1. den:** Stezka hraběnky Terezie – okruh v národní přírodní rezervaci Terčino údolí (3-4 hodiny, cca 4 km), prožitkové a přírodovědné aktivity vsazené do kontextu místní historie, za příznivého počasí hmatové chodníčky v Kneippových lázních, přechod říčky k vodopádu. Návrat na místo ubytování kolem 17. hodiny.
- 2. den:** dopolední program v Nových Hradech: historicko – přírodovědný program v PP Sokolí hnízdo, na hradě a v zámeckém parku; po dohodě možnost návštěvy historické kovárny. 12:00 odjezd místním busem na Hojnou Vodu, odpoledne výstup na Kraví horu, výraznou dominantu severní části Novohradských hor s rozhlednou na vrcholu. Přírodovědné a prožitkové aktivity na 4 km okruhu s převýšením cca 200 m, velmi atraktivní prostředí (velké balvany, skalní „městečko“, pralesovitá bučina aj.) Cesta zpět místním busem, návrat na místo ubytování před 18. hodinou. Plné jízdné 42 Kč / dospělá osoba (stav v červnu 2017).
- 3. den:** závěrečný program v místě ubytování – opakovací úkoly a hry, získávání indicií k nalezení „pokladu“.

Ubytování: penzion Hamr, přímo v Terezíně údolí (www.penzionhamr-novehrady.cz). Kapacita 34 lůžek. Za nesnesitelného počasí náhradní program v prostoru restaurace.

Strava: snídaně, obědy a večeře v místě ubytování (začínáme i končíme obědem). Na druhý den místo oběda cestovní balíček. Možnost volby jídel z jídelního lístku (i více druhů najednou).

TŘEBOŇSKO

2.-9. tř.

orientační cena 1370 Kč
(ubytování, strava, lektorné)

Program:

- 1. den:** „Pod dubem, za dubem“ – pozorovatelské, výzkumné a hravé aktivity zaměřené na (staré) stromy, jejich význam pro krajinu a živočichy. Před obědem krátký program na hrázi Opatovického rybníka, odpoledne na území přírodní památky Branské douby.
- 2. den:** „Rybník jako dům“ – pozorovatelské, výzkumné i hravé aktivity zaměřené na ekosystém rybníka, vodní živočichy a rostliny, rybářské hospodaření a historické budování rybníků. Dopoledne u rybníka Velké Stavidlo, odpoledne cesta po hrázcích do Třeboně zakončená návštěvou záchrané stanice pro volně žijící živočichy (vstupné 20 Kč).
- 3. den:** Čertův dub – dopolední program s opakovací hrou a závěrečnou cestou po stopách místní pověsti. Cesta je spojena s orientačním úkolem, pozorováním přírody a možností využít cvičebně herní prvky na Stezce zdraví.

Scénář programu lze podle okolností měnit, včetně možného zařazení výukového programu „Cesta do Země bludiček“ v národní přírodní rezervaci Červené Blato (lokalita dostupná jen zájezdovým busem, anotace je uvedena výše u jednodenních programů).

Ubytování: penzion a ekofarma Mlýnský dvůr (www.mlynsky-dvur.cz), v podnětném přírodním prostředí, 2 km jižně od Třeboně. 3-4 lůžkové pokoje, 6 lůžkové apartmány (maximální kapacita 53 lůžek). Za nesnesitelného počasí lze využít vnitřní prostory penzionu pro náhradní program.

Strava: snídaně, obědy a večeře v místě ubytování (začínáme i končíme obědem).

květen, červen

SLEPIČÍ HORY

4.-9. tř.

orientační cena 1300 Kč
(ubytování, strava, lektorné)

Program

- 1. den:** Lesní divočina – okružní trasa ve Slepčích horách, cca 8 km svižnějším tempem, atraktivní a náročný terén. Průzkum skalního městečka, výstup na vrchol Slepice s pralesovitou rezervací a nádhernou skalní vyhlídkou, průběžné aktivity zaměřené na poznávání lesa, geocaching („kešky“).
- 2. den:** Jak si voda hraje s kameny – celodenní výlet do údolí Černé, cca 8 km pomalým tempem, atraktivní a náročný terén. Hluboké podhorské údolí s balvanitým řečištěm a „skalními obry“ ve svazích. Prožitkové a přírodovědné aktivity (zaměření na neživou přírodu). Přechod říčky po kamenech, výstup na zříceninu hradu Sokolčín, hledání modrých kamínků v náplavech, vlez do malé jeskyňky, geocaching.
- 3. den:** závěrečný program v místě ubytování – opakovací úkoly a hry, získávání indicií k nalezení „pokladu“.

Ubytování: areál dětského letního tábora Velké Skaliny u Benešova nad Černou (pokoje ve zděné budově). Ve volném čase možnost využití hřišť a sportovního náčiní (volejbal, basketbal, fotbal aj.), ohniště. Za nesnesitelného počasí lze využít vnitřní prostory pro náhradní program.

Strava: snídaně, obědy a večeře v místě ubytování (začínáme i končíme obědem). Na druhý den místo oběda cestovní balíček. V místě nejsou dostupné žádné obchody.

Program:

- 1.den:** Jak si voda hraje s kameny I. – environmentální výukový program v údolí Vltavy pod Čertovou stěnou, kde je příroda opravdu živelná... O čem to bude: Co je to kamenné moře a jak vzniká? Proč je koryto řeky plné balvanů? Jak si voda s nimi „hraje“ a co při tom tvoří? Jak dlouhý čas uplynul od doby, kdy řeka začala hloubit údolí? Pomocí několika navazujících úkolů vtáhneme žáky do pozorování přírodních dějů – „her“, které hraje voda s kameny. Vyluštíme tajenku, sestavíme „recept“, dáme jména „sochám přírody“, prozkoumáme lišejníkové mikrosvěty na povrchu kamenů a zaposloucháme se do mnohohlasu divoké řeky. Cesta tam vlakem do zastávky Vyšší Brod, Čertova stěna, odtud pěšky cca 6 km do místa ubytování. Cena dopravy není zahrnuta do ceny programu.
- 2.den:** Jak si voda hraje s kameny II. – celodenní výlet z Vyššího Brodu kolem vodopádů sv. Wolfganga na horu Vyklestilka a odtud do místa ubytování. Prožitkový a přírodovědný program v atraktivním prostředí. Cesta tam vlakem do zastávky Vyšší Brod, klášter, odtud pěšky cca 10 km. Cena dopravy není zahrnuta do ceny programu.
- 3. den:** závěrečný program v okolí místa ubytování - opakovací úkoly a hry, získávání indicí k nalezení „pokladu“. Dle dohody lze namísto části programu zařadit prohlídku Vyšebrodského kláštera, vodní elektrárny Lipno aj.

Ubytování: hotel Lesní krčma (přímo u vlakové stanice Loučovice, zastávka). Kapacita 46 lůžek.

Strava: snídaně, obědy a večeře v místě ubytování (začínáme i končíme obědem). Na druhý den místo oběda cestovní balíček.

Program:

- 1. den:** environmentální výukový program v údolí Struha se zaměřením na ekosystém potoka v pramenné oblasti, přírodní děje, které jej utvářejí a mění, jeho osídlení živými organismy a působení na okolní přírodu. Výstup na Vysoký kámen (738 m.n.m.) spojený s průzkumem originálních tvarů větrávání žuly. Délka trasy 8 km.
- 2. den:** environmentální výukový program „Sochy přírody“ - poznávací a prožitkové aktivity na 12 km okruhu, kde přírodní živly a čas opracovaly žulové balvany do podoby rozkrojeného chleba, kopečkové zmrzliny nebo obřího „puzzle“. V lese objevíme křišťálové studánky a nad rybníkem Zvůle „živou sochu“ starou několik set let.
- 3. den:** závěrečný program v okolí místa ubytování - opakovací úkoly a hry, získávání indicí k nalezení „pokladu“.

Ubytování: Centrum Česká Kanada, cca 1 km od Kunžaku (pokoje ve zděné budově nebo dřevěné bungalovy).

Strava: snídaně, obědy a večeře v místě ubytování (začínáme i končíme obědem), na druhý den místo oběda cestovní balíček.

ROČNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ PROJEKTY

jsou příležitostí pro dlouhodobější spolupráci lektorů se školními kolektivy. Jejich realizace vyžaduje vyšší finanční vstupy, proto usilujeme o podporu z dotačních nebo sponzorských programů. Projekty je možné objednat stejně, jako výukové programy, nebo jen projevít zájem o jejich realizaci v případě získání finanční podpory.

ROK V ZAHRADĚ

od 3. ročníku

6000 Kč/třída

- projekt celoročního pěstování rostlin podle ekologických zásad. Začíná seznamováním s podmínkami prostředí a plánováním, pokračuje přípravou půdy, setím a sázením, pozorováním růstu, průběžnou péčí, dokumentací, sklizní a jednoduchým zpracováním produktů (např. bylinek). Děti získávají praktické dovednosti, vlastní zkušeností poznávají přírodní zákonitosti, nahlížejí do života rostlin, do jejich vztahů k jiným rostlinám, živočichům, půdě a počasí. Přicházejí na to, jak se může lidská činnost nenásilně spojit s přírodními ději a vytvořit fungující ekosystém. Projekt probíhá na školním pozemku v jarních měsících, případně od jara do podzimu. Na realizaci setkání vedených lektorem je třeba vyčlenit *minimálně* tři dvou až tříhodinové bloky (např. duben, květen, červen) a podle potřeby zajistit péči o ekosystém v mezidobí. Projekt vznikl a byl pilotně realizován v roce 2017 s podporou Statutárního města České Budějovice.

Kontakt: Mgr. Tereza Velehradská, velehradska@cegv-cassiopeia.cz

DOBRODRUH – DĚTI A OCHRANA BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI VOLNĚ ŽIJÍCÍCH DRUHŮ

od 4. ročníku

8000 Kč/třída*

Projekt přibližuje dětem ochranu biologické rozmanitosti od teoretických poznatků přes přímou zkušenost k praktické aplikaci. Skládá se ze tří částí: výukového programu, založeného na ekologické simulační hře, exkurze do maloplošného chráněného území, a realizace jednoduchých, nízkonákladových opatření na školním pozemku (např. úkryty pro drobné živočichy, výsadba ptačích keřů a motýlích rostlin, vyvěšování budek, založení květnaté loučky, vymezování koutků divočiny...) Žáci si uvědomí, jak různé lidské činnosti ohrožují nebo naopak chrání volně žijící organismy a zjistí, co mohou sami podniknout v jejich prospěch. Projekt vznikl a je pilotně realizován v roce 2018 s podporou Jihočeského kraje.

*Cena zahrnuje veškerou přípravu, organizaci a realizaci uvedených aktivit, včetně materiálních nákladů.

Kontakt: Mgr. Tomáš Smrž, smrz@cegv-cassiopeia.cz

jaro, podzim

OBJEVOVÁNÍ BLÍZKÉHO

od 3. ročníku

10000 Kč/třída*

S vaší školní třídou se vydáme na 2-3 vycházky do přírody v dostupném okolí školy. Vytvoříme dětem příležitost pro intenzivní prožitky „domovské“ přírody, pro poznávání živých organismů, které jí obývají, přírodních dějů, které se tu odehrávají, pro porozumění vlivu člověka na její utváření a momentální stav. Na základě získaných prožitků, poznatků a zkušeností děti interpretují místní přírodu (např. jiným třídám, partnerské škole, rodičům, veřejnosti) metodami, které si samy zvolí. Hlavním cílem projektu je emocionální i rozumové propojení dětí s přírodou, probuzení zájmu o přírodu a vnímání přírody jako hodnoty, kterou stojí za to chránit. Projekt vznikl a byl pilotně realizován v letech 2010-12 z prostředků Evropského sociálního fondu.

*Cena zahrnuje veškerou přípravu, organizaci a realizaci uvedených aktivit. Platí v případě zapojení alespoň 2 tříd z jedné školy.

Kontakt: Mgr. Tomáš Smrž, smrz@cegv-cassiopeia.cz

duben-říjen

SNADNÉ CESTY K PŘÍRODĚ

pro pedagogy

3000 Kč/1 workshop

Pomůžeme vám objevit, co všechno nabízí příroda v blízkém okolí vaší školy. Inspirujeme vás k využití nalezených podnětů ve výuce.

Které organismy, přírodní děje a zákonitosti tu můžeme s dětmi pozorovat a zkoumat? Které lidské činnosti stojí za pozorovaným stavem přírody? Jakými metodami to můžeme dětem přiblížit?

Projekt probíhá formou 2-3 hodinových terénních workshopů pod vedením zkušených lektorů environmentálního vzdělávání a výchovy. Výstupy jsou zaznamenány v elektronickém Inspiromatu. Výběr lokalit i počet uskutečněných workshopů závisí na dohodě. Doporučujeme min. 2 workshopy v rozdílných obdobích roku. Součástí projektu může být také ukázkový program pro školní třídu. Projekt vznikl a byl pilotně realizován v roce 2015 s podporou MŽP.

Kontakt: Mgr. Tomáš Smrž, smrz@cegv-cassiopeia.cz

VZDĚLÁVACÍ AKCE PRO PEDAGOGY

PODZIMNÍ DEN EVVO (KONFERENCE PRO PEDAGOGY JIHOČESKÝCH ŠKOL)

Kdy: 14.11. 2018

Kde: CEGV Cassiopeia, Jizerská 4, České Budějovice (zastávka MHD: U Hvízdala, zpět Vltava)

Pro koho: pedagogové vyšších ročníků 1. stupně ZŠ, 2. stupně ZŠ, víceletých gymnázií
Program zahrnuje představení aktuálních nabídek aktivit EVVO pro školy v Jihočeském kraji, sdílení aktuálních informací, příklady dobré praxe EVVO ve školách, praktické dílny s náměty na začleňování EVVO do školní praxe, prezentaci metodických materiálů, výukových pomůcek a publikací. **Kontakt na organizátorku: RNDr. Eva Koutecká, koutecka@cegv-cassiopeia.cz**

SEZNAMTE SE S EKOŠKOLOU (SEMINÁŘ PRO PEDAGOGY JIHOČESKÝCH ŠKOL)

Kdy: 11.10. 2018 od 12:30 do 17:00 hod

Kde: CEGV Cassiopeia, Jizerská 4, České Budějovice (zastávka MHD: U Hvízdala, zpět Vltava)

Pro koho: Seminář je určen převážně učitelům základních a středních škol, kteří chtějí získat více informací o mezinárodním programu Ekoškola.

Lektoři: Ing. Jan Smrčka, vedoucí a metodik programu Ekoškola, Mgr. Tereza Velehradská, koordinátorka programu Ekoškola pro Jihočeský kraj

Program: Během 4 - 6 hodinového semináře máte možnost získat všechny potřebné informace o fungování mezinárodního programu Ekoškola. Seznámíte se s jeho cíli, metodikou a způsobem práce. Dozvíte se výhody i možné obtíže při realizaci programu.

Seminář je akreditovaný MŠMT a je zdarma. Seminář proběhne v případě, že se přihlásí alespoň pět účastníků. Drobné občerstvení bude zajištěno. Přihlašovat se je možné do 14.9.2018.

Kontakt na organizátorku: Mgr. Tereza Velehradská, velehradska@cegv-cassiopeia.cz

POZORUJ A JEDNEJ – PRAKTICKÝ PŘÍSTUP K ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVĚ (DVOUDENNÍ SEMINÁŘ A WORKSHOP)

Kdy: jaro 2019 (bude upřesněno)

Kde: České Budějovice (v případě, že se najde jiný organizátor a prostor, může probíhat i jinde)

Pro koho: pro pedagogy, lektory EVVO, vedoucí volnočasových aktivit z celé ČR.

Cena: V případě získání dotace může být seminář zdarma, pokud se nepodaří získat podporu, je cena za jednoho účastníka cca 2000Kč (zahrnuje ubytování, stravování, materiály, lektorné).

Lektorky: Mgr. Tereza Velehradská, Mgr. Adéla Hrubá

Obsah semináře: Během semináře budete seznámeni se souborem inovativních výukových materiálů, na kterých pracoval mezinárodní tým odborníků ze sedmi různých evropských organizací. Seminář je pojatý jako soubor dvou jednodenních modulů s možností zúčastnit se pouze jednoho z nich dle vašeho vlastního zaměření. Každý modul se skládá z dopoledního semináře a odpoledního workshopu:

Modul I: Pozoruj a jednej - praktický přístup k environmentální výchově - představuje příklady dobré praxe z celé Evropy, jak předávat dětem základy udržitelného života. Seznámíte se s výstupy projektu, vyzkoušíte si práci s nimi a odnesete si tištěný manuál pro sdílení environmentální výchovy, zejména témat udržitelného života (permakultury) s dětmi 3-6 let a 7-12let.

Modul II: Přírodní zahrada - živá učebnice pro děti - inspirace pro plánování, tvorbu a využití školních zahrad v přírodním stylu, během odpoledního workshopu budou probíhat venkovní aktivity v přírodní zahradě.

Další informace: Seminář je určen max pro 20 lidí. Ubytování a stravování zajištěno dle poptávky. Seminář je akreditován MŠMT (jako dvoudenní, účastníci jednoho dne proto získají osvědčení bez uvedení akreditace). **Více informací na velehradska@cegv-cassiopeia.cz**

Kde nás najdete?

**Centrum environmentální
a globální výchovy Cassiopeia**
Jizerská 4
370 11 České Budějovice

telefon: 725 515 994
e-mail: info@cegv-cassiopeia.cz
web: www.cegv-cassiopeia.cz

Výukové programy podporuje Statutární město České Budějovice – Projekt ekologické výchovy „Terminál“, Krajská síť environmentálních center Krasec a Jihočeský kraj.

Centrum environmentální a globální výchovy Cassiopeia vzniklo při základním článku Hnutí Brontosaurus Forest. Jsme členem Sítě středisek ekologické výchovy Pavučina a Krajské sítě environmentálních center Krasec.

